

I väntan på båten....

Välkommen till
Nyhetsbrev nr 11-2016
från Kalle Eriksson och Bjäreförlaget.

Även denna gång

är det ett antal läsare, som nu erhåller mitt Nyhetsbrev för första gången. Visst är det roligt att det ständigt kommer önskemål om att få komma med på utskicks-listan.

Tidigare nummer av Nyhetsbrevet kan du kolla på min hemsida – Bjareforlaget.com. Om du har någon bekant som du tror skulle uppskatta mina Nyhetsbrev – tipsa gärna.

Boklådan

Boktitel	Ord. Pris	Rea-på-rea-pris
Så blev Båstad tennis	225	60
Bilder av ett sekel i Bjäre	330	70
Vår bjärehistoria i bild	350	70
Bjärebör berättar om Bjäre	Slutsåld	
Strövtåg i Bjäres historia	330	140
På räls över Hallandsås under 130 år	Slutsåld	

Som synes har rubriken till denna återkommande notis ändrats från "Bokhandeln" till "Boklådan". Med den ändringen vill jag markera, att här gäller särskilt förmånliga priser. Rea-på rea.

Två av böckerna är som synes slutsålda. Ytterligare två går mot slutet...

Vill du beställa – skicka ett mejl. Ange om du önskar boken hemskickad med posten, i så fall tillkommer porto.

Vad är det som driver dig?

Frågan återkommer ständigt från mina läsare och lyssnare vid föreläsningar: vad är det som driver dig i ditt arbete med att dokumentera Bjäre och dess historia?

Här är ett litet försök till svar: att föra kunskapen om vår lokala historia vidare - även till kommande generationer. Det svaret får gälla såväl min bokproduktion som arbetet med mina Nyhetsbrev och arbetet med hemsidan.

Att föra stafettpinnen vidare

Jag har under många år haft förmånen att studera vid det universitet som kan kallas livets skola. Ämnet har varit Bjäre och dess historia i vid mening. Lärarna i denna skola är alla de bjärebor och andra, som generöst överfört sina kunskaper till mig. Många av dessa mina lärare är nu avlidna. Eftersom jag fått kunskapen muntligen har det känts angeläget – nästan som en plikt - att föra informationen vidare. I skriftlig form!!

En del har hamnat i böckerna. Annat i Nyhetsbreven eller på min hemsida.

Många besökare på hemsidan.

Varje månad får jag statistik över hur många besök hemsidan har. Jag får även veta från vilket land varje besökare kommer.

Det är förstås intressant läsning. Precis som när det gäller mina Nyhetsbrev uppvisar statistiken stor spridning i världen. Alla världsdelar är representerade. Nej förresten – Inte Antarktis....

Att skriva Nyhetsbrev för ett tusen läsare som är spridda över en stor del av världen och som har olika grund att stå på när det gäller aktuella insikter om Bjäre är svårt. Några läsare är ytterst väl insatta i ämnet Bjäre. Andra – exempelvis ättlingar till utvandrade bjärebor och nu bosatta i annan världsdel - har naturligt nog inte samma möjlighet att hänga med i "notis-virvlarna".

Ett historiskt vägprojekt.

När vi tog steget från 1800-tal till 1900-tal var ett stort vägprojekt aktuellt här i vår del av bjärehalvön. Vägen Brantelid ("Brantan" i folkmun) . Vägen – som gjorde skäl för sitt namn - utgjorde förbindelselänk mellan Båstad och de norra delarna av bjärehalvön, skulle ersättas med ett bättre alternativ. Önskemålet om att få en bättre väg hade funnits länge. Tungt var det för hästarna att ta sig och de tungt lastade vagnarna uppför Brantan. Ännu värre kunde det vara att ta sig utför..... Vagnarna saknade ofta broms.

Energisk pådrivare för att hitta en lösning på vägproblemet var lantbrukaren Jöns Petter Persson i Boarp.. Han lyckades övertyga lantbrukarna i byn – och Vägverket – om att åstadkomma en lösning. En för sin tid mycket djärv lösning!

Så fick vi Italienska Vägen.

1897 stod den nya vägen klar. Den som med tiden gavs namnet Italienska Vägen. Namnet beroende på att vägen slingrar sig "på italienskt vis" - längs en klipphylla i åsslutningen. Fem år efter invigningen av den nya vägen dog initiativtagaren - Jöns Petter Persson. Två år senare restes en minnessten som en manifestation av den tacksamhet, som bygdens folk kände. Stenen har inskriptionen:

" En tacksamhetens åtgärd af kringliggande socknar åt framlidn. Latbr. Jöns P. Persson i Boarp, som med stor ifver och uppoffring arbetade för att denna väg, sträckande sig härifrån till Båstad och Svenstad blef anlagd 1897".

Du kan se stenen, som står vid rastplatsen vid Italienska Vägen.

Det fanns alternativ

Mindre känt är, att det fanns ett annat alternativ med i diskussionen när det gäller sträckan Boarp-Båstad. Alternativet gick högre upp på Åsen – förbi byarna Småryd och Erikstorp – och landade i höjd med Pershög i Båstad.

Under 1900-talets senare del kom sedan en utveckling, som nog ingen hade kunnat föreställa sig vid tiden för Italienska Vägens födelse.

Bilismen fullkomligt exploderade.

Snabbt blev vägnätet alltför litet vad avser kapacitet.

Köpmansgata och genomfartsled

I Båstad fick man känna av denna explosion mer än på många andra håll. Köpmansgatan i Båstad har två roller – i och för sig oförenliga – nämligen att vara såväl genomfartsled som affärsgata. Problemet har ältats och ältats. Då och då har frågan kommit upp till ytan om att hitta en helt annan lösning. Skapa en ny genomfartsled och låta Köpmansgatan vara just en köpmansgata. Jag vill minnas att frågan var uppe för ett avgörande strax efter det att Båstads kommun hade fått sin nuvarande form, dvs 1971. Då fördes fram tanken om att skapa en helt ny genomfartsled i Båstad. Förslaget innebar i grova drag följande: Start någonstans på nuvarande Prästliden. Fortsättning i anslutning till nuvarande Hagagatan för att någonstans i östra delen av samhället åter ansluta till den hittillsvarande genomfartsleden. Köpmansgatan skulle därmed befrias från en av sina båda uppgifter – den att vara genomfartsled. Problemet var, att den förslagna sträckningen berörde ett antal fastigheter. Förslaget föll.

Köpmansgatan fick ha kvar båda sina roller

Kommunen vill hjälpa cyklister och gående.

Den fråga som nu – enligt pressuppgifter - har aktualiserats, lär innebära att parkeringsförbud införs längs Köpmansgatan. Syftet sägs vara att ge utrymme för cyklister och gående samt kollektivtrafik.

Som ett brev på posten har protesterna från affärsidkarna längs gatan kommit.

Reaktionen påminner mig om de många fall vi kunnat notera i städer och andra samhällen i nordvästra Skåne, när liknande förslag lagts fram. Protester från affärsidkarna.

Du minns kanske proteststormen

som bröt ut när Kullagatan i Helsingborg skulle förvandlas till gågata.

Stormen var våldsam. "Kunderna kommer att överge oss". "Vi kommer att tvingas att slå igen"

Så genomfördes förändringen. Vad hände??

Människorna vällde in på Kullagatan. Affärerna blomstrade. Människorna – de gående - njöt av att kunna ta sig fram på gatan utan att behöva trängas med bilar. Man handlade som aldrig förr i just de affärer, som finns längs gatan. Stor succé för affärslivet där.

Arkitekterna bakom förslaget

om parkeringsförbud längs Köpmansgatan framhåller, att man vill förbättra situationen för gående och cyklister. De skulle kunna tillägga: och för bilister!!

Parkerade bilar bidrar ju till att framkomligheten på gatan minskar. Resultat: de bilburna som bor utanför Båstad väljer andra orter för sina inköp. Den inställningen möter jag ständigt i mina kontakter med invånarna på bjärehalvön.

Utan att vara så där våldsamt insatt i de det framlagda förslaget tillåter jag mig att ha en liten amatör- fundering:

För handeln i Båstad måste det primära målet vara, att få de bilburna invånarna i omlandet att välja Båstad för sina inköps-bilturer. För det krävs att trafiksituationen inte får bilisterna att välja andra orter för sina inköp.

Alltså: Allt som underlättar framkomligheten i tätorten – även för bilisterna - är till gagn för köpenskapen i byn.

Är måhända syftet med de föreslagna åtgärderna kanske t.o.m att minska volymen på biltrafiken i tätorten??!? Jag vet inte . Vet bara rent allmänt, att en problematisk trafiksituation i en ort får till följd att invånarna i omlandet väljer andra orter för sina inköpsbilturer.

I många av mina Nyhetsbrev

har jag ju sjungit cykelns lov. Jag har glatt mig över de många initiativ som tagits när det gäller nya cykelleder på bjärehalvön. Jag har efterlyst ännu fler – exempelvis att den före detta banvallen mellan Båstad och Förslöv omvandlas till cykel- och vandringsled. Det finns fler angelägna projekt. Det finns anledning att återkomma. Du som har ideer, välkommen med några rader om detta.

Vad händer med Sveriges Tennismuseum?

Föreningen Sveriges Tennismuseum har hållit sitt årsmöte. Frågorna om museets framtid – eller skall vi säga överlevnadsmöjligheter – virvlar i luften. Nu tycks bilan hänga löst över museet.. Fastigheten som inrymmer museet skall försälas. Museet har inte de muskler som behövs för att förvärva fastigheten.

Nu kommer frågorna: Kommer tennismuseet att kunna finnas kvar i Båstad? Kan det räddas över huvud taget.?

Vid säger kommunen? Det lokala näringslivet? Svenska Tennisförbundet? De stora företagen inom tennis-sfären?

Det finns många tänkbara aktörer i detta drama. Bl.a. de nämnda: Kommunen. Svenska Tennisförbundet, Det lokala näringslivet. De stora elefanterna inom sportens materialproduktion. Om alla dessa kunde samlas kring en lösning av det hela, vore det en enkel match.

Alltså:

Samla aktörerna kring en gemensam insats.

Att den nu så kritiska situationen har uppstått

beror helt på det obegripliga beslutet som kommunen fattade för några år sedan genom att försälja den fastighet som inrymmer tennismuseet. Därför tycker jag att kommunen bör känna ett extra stort ansvar. Nu har man en chans att reparera sin fadäs....

Även idrottens historia är värd att bevaras.

Idrotten utgör en viktig del av vårt samhälle. Inom praktiskt taget alla sektorer av samhället anses det angeläget att verksamheternas historia bevaras.

Nu gäller det Sveriges tennishistoria. Frågan är, om det finns något land i världen som har en lika intressant historia som den som Sverige kan visa upp. Under mina tid som chef för tennismuseet – bla. i många samtal med tennisintresserade och tenniskunniga från olika länder - fick jag många bevis för omvärldens beundran och respekt för de svenska tennisframgångarna – och dessa framgångars orsaker!!!. Det var en beundran som blandades med förvåning. Hur var det möjligt att detta lilla land (befolkningsmässigt) kunde få fram så många lysande spelare och en sådan bredd på sporten bland ungdomarna?

Det finns mycket att fundera över

Nära havet...

är den - än så länge preliminära - titeln på ett projekt, som jag sedan en tid arbetar med. Det blir en hyllning till bjärehalvön – i första hand dess kuststräcka. Gränsen mellan land och hav. En gräns som i vissa avseenden är särskilt "suddig" på den kuststräcka som "omfamnar" vår halvö.

Med "suddig gräns" menar jag, att människorna inte har sett kusten och havet som en gräns mot omvärlden. Tvärtom. Kusten och havet upplevdes som en öppen dörr mot den stora världen. Det kändes lätt – och frestande – att ge sig ut genom denna öppna dörr. Så har det varit - särskilt under gångna tider.

När jag säger att projektet blir en hyllning till detta gränsland, är det måhända ett för svagt ord. Man skulle också kunna kalla det en kärleksförklaring.

"...trivs jag bäst"

- tilläggsorden i titeln - har tillkommit främst för att markera, att det här är en mycket personlig skildring. Det är min subjektiva upplevelse av detta gränsland mellan land och hav.

Omständigheterna har gjort, att för mig ingår vandringar längs våra stränder som en del av min dagsrutin. Året om. I nästan alla väder. Dessa vandringar känns som en förmån. Stränderna har så mycket att bjuda på. Det är inte bara det som ögon och öron kan registrera. Det är också närheten till den intressanta historia som finns "lagrad" i dessa stränder. En historia som vi alla kan tillägna oss tack vare allt det som skrivits om denna kust.

Vi blir fler...

Under åren 2016-2025 förväntas antalet invånare i Båstads kommun öka med ca 1750 personer. Det här sker trots att antalet avlidna per år överstiger antalet födda.

Ökningen faller sålunda helt på det s.k. inflyttningsöverskottet. Inledningsvis blir ökningen blygsam men 2018 ökar det.

Vilka åldersgrupper är det då som svarar för denna ökning. Uttryckt i antal personer är det åldersgruppen 65-85 år. Vill man hellre uttrycka det i procent blir det åldersgruppen 16-18 år som toppar statistiken.

Alla dess siffror är hämtade ur en just nu presenterad befolkningsprognos. Det är en s.k. byggbaserad prognos. Det är tillgången på boende som utgör en viktig grund för beräkning av, hur många som kommer att bo i kommunen.

Under årets första kvartal var det ovanligt många beviljade startbesked för byggande. 99 stycken. Under flera år har kommunen hållit sig på en nivå på ca 80 per år.

Negativt födelseöverskott

är ett uttryck som förekommer i det omfattande materialet. Personligen är jag från min aktiva tid inte van vid det uttrycket. Födelseunderskott låter i mina amatör-öron som mera naturligt. Men OK. Det är en bisak i sammanhanget. Det som avgör siffrorna i statistiken är, att det i genomsnitt är fler personer som dör än som föds.

Det här, påpekas det, är resultatet av den höga medelåldern. Tillsammans med Simrishamns kommun ligger Båstad i topp i Skåne-ligan när det gäller medelåldern bland invånarna.

Visa respekt för de äldre

Jag har i tidigare Nyhetsbrev ondgjort mig över de tankar som tycks florerar inom såväl kommunen som i det kommunägda bostadsföretaget när det gäller planerade förändringar när det gäller tillgången på äldreboende i de olika kommundelarna. Bolaget har till uppgift

att förverkliga den kommunala målsättningen när det gäller att tillhandahålla bostäder för bl.a. de bland de äldre som inte har möjlighet att bo kvar i sitt eget hem. För de allra flesta av dessa är äldreboendets läge i kommunen en av de viktigaste faktorerna vid valet av boende för de sista åren i livet.

Det är naturligtvis fritt fram att – som räknemässorna gör - rynka på näsan åt sådana önskemål, men det är framför allt en brist på respekt.

Obegripligt

Vi kan ta ett exempel: Nedläggningshotet mot Bjärehemmet i V. Karup tycks ha återkommit. Nu kommer protesterna. Fullt förståeligt. Nu är det bara att hoppas att protesterna växer till en sådan storm, att även räknemässorna tvingas att tänka om.

Alltså: upp på barrikaderna!

Ett tips till de ansvariga inom kommunen: sätt en prislapp på den form av livskvalitet som det innebär att pensionären får möjlighet att uppleva sina sista år i livet på den plats och i den miljö pensionären önskar. Sätter du rätt pris på den lappen, kommer du **inte** att få en röd siffra på nedersta raden. Siffran blir svart - en plussiffra.

Som vanligt

välkomnar jag dina kommentarer till innehållet i Nyhetsbrevet.

Kalle Eriksson
Hallavaravägen 102
269 91 Båstad

Tel. 0431-365332